

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет географічний
Кафедра туризму та готельного господарства

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

підготовки Бакалавр
спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа
освітньо-професійної програми Готельно-ресторанна справа

Силабус освітнього компонента «ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»
підготовки бакалавра, галузі знань 24 Сфера обслуговування, спеціальності
241 Готельно-ресторанна справа, за освітньо-професійною програмою
Готельно-ресторанна справа.

Розробник: Ільїн Л. В., завідувач кафедри туризму та готельного
господарства, професор, доктор географічних наук.

Погоджено

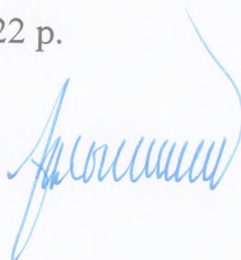
Гарант освітньо-професійної програми:

Терещук О.С.

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
туризму та готельного господарства**
протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри:

Ільїн Л. В.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 24 Сфера обслуговування Спеціальність: 241 Готельно-ресторанна справа Освітньо-професійна програма: Готельно-ресторанна справа Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання– 2
		Семестр– 3
ІНДЗ: є		Лекції–18 год.
		Практичні –26 год.
		Самостійна робота–68 год.
		Консультації– 8 год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання	Українська	

II. Інформація про викладача

ППП: Ільїн Леонід Володимирович

Науковий ступінь: доктор географічних наук

Посада: професор-завідувач кафедри туризму та готельного господарства

Контактна інформація викладача: ilyinleo@vnu.edu.ua

Дні занять (посилання: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>).

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Зростання вимог до підготовки і перепідготовки науково-педагогічних та наукових кадрів, а також до вищої професійної освіти вимагає якісно нового теоретичного і методичного забезпечення науково-дослідницької діяльності.

Провідне місце в системі багатоступеневої підготовки і перепідготовки наукових і науково-педагогічних кадрів посідають вищі навчальні заклади України. Знання методології, теорії, технології, методів та організації науково-дослідницької діяльності є базою для студентів, аспірантів, докторантів, здобувачів наукових ступенів, співробітників наукових підрозділів різного профілю, організаторів науково-дослідницької діяльності всіх рівнів. Зростання вимог до професійної підготовки випускників вищих навчальних закладів потребує більш активного залучення до науково-дослідницької роботи студентів. Успішне володіння навичками дослідження і творчої роботи бакалаврами, спеціалістами і магістрами допомагає їм порівняно легко включатися в професійну діяльність, переводити наукові знання в площину практичного використання. У зв'язку з цим до навчальних планів більшості вищих навчальних закладів України включено спеціальні навчальні дисципліни з основ науково-дослідницької діяльності, введено елементи наукової творчості у фундаментальні, професійно орієнтовані та спеціальні дисципліни.

2. Пререквізити і постреквізитидисципліни

Постреквізити: „Методологія та організація наукових досліджень”

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – ознайомлення студентів із основними етапами студентської наукової роботи та її різними видами. Ознайомлення з основними напрямками наукових досліджень різних наукових шкіл та методологічними аспектами наукових досліджень.

Завдання курсу:

- набуття теоретичних знань про методи наукових досліджень та їхнє застосування на різних етапах написання студентських наукових робіт;
- ознайомлення із організацією наукового дослідження та основними його етапами;
- ознайомлення із основними методологічними принципами термінотворення;
- вивчення законів, закономірностей та принципів наукових досліджень;
- ознайомлення із системою науково – дослідної роботи студентів.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен знати:

- основні етапи науково-дослідної роботи;
- структуру організації наукового дослідження ;
- основні методологічні принципи термінотворення;
- розуміти закони, закономірності та принципи наукових досліджень;
- основні етапи науково-дослідної роботи студентів у вищих навчальних закладах;
- види інформаційного забезпечення науково-дослідної роботи та методика пошуку.

вміти:

- розрізняти поняття наукового закону, закономірності та принципу ;
- самостійно розробляти робочий план наукового дослідження та етапи студентської наукової роботи;
- проводити розрахунки для наукового дослідження шляхом застосування різних математичних та статистичних методів;
- застосовувати методику пошуку необхідної інформації для написання основних студентських наукових робіт;
- обробляти наукову інформацію, реєструвати нагромаджені матеріали;
- писати основні студентські наукові роботи та правильно їх оформлювати.

4. Результати навчання (компетентності).

ЗК 03. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК 09. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

РН 02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії готельної та ресторанної справи, організації обслуговування споживачів та діяльності суб'єктів ринку готельних та ресторанних послуг, а також суміжних наук;

РН 18. Презентувати власні проекти і розробки, аргументувати свої пропозиції щодо розвитку бізнесу;

РН 22. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль І. Специфіка науково-дослідницької діяльності. Загальна методологія наукової творчості						
Тема 1. Організація та методика наукових досліджень в галузі природничих наук. Предмет і завдання курсу	16	2	8	6	2	ЗПР, УО, ДП / 4
Тема 2. Основи методології науково-дослідної роботи.	12	2	2	8		ЗПР, УО, ДП / 3

Специфіка науково-дослідницької діяльності						
Тема 3. Обґрунтування проблеми і вибір теми наукового дослідження	12	2	2	8		ЗПР, УО / 3
Тема 4. Методика і технологія науково-дослідної роботи	14	2	4	8		ЗПР, УО / 4
Тема 5. Джерела наукової інформації	12	2	2	8		ЗПР, УО / 3
Разом за змістовим модулем 1	66	10	16	38	2	17
Змістовий модуль II. Наукові праці: написання, оформлення. Підготовка публікацій, рефератів, доповідей						
Тема 6. Курсова, дипломна, магістерська роботи: написання, оформлення, захист	14	2	4	8		ЗПР, УО / 3
Тема 7. Кандидатська, докторська дисертації: написання, оформлення, захист	10	2	2	6		ЗПР, УО / 3
Тема 8. Звіти про науково-дослідну роботу і впровадження її результатів в практику	14	2	2	8	2	ЗПР, УО / 3
Тема 9. Організація науково-дослідної роботи в Україні	16	2	2	8	4	ЗПР, УО, ДП / 4
Разом за змістовим модулем 2	54	8	10	30	6	13
ІНДЗ						10
Самостійна робота						
Усього годин	120	18	26	68	8	40

*Форми контролю: ДС – дискусія; Т – тести; РМГ – робота в малих групах; ЗПР – захист практичної роботи; УО – усне опитування; ДП – доповідь з презентацією; МКР – модульна контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Організація і проведення досліджень Етапи дослідження. Розробка програми дослідження. Характеристика окремих видів досліджень. Спостереження. Опитування. Експеримент. Формування вибіркової сукупності. Підготовка даних до обробки. Методика обробки одержаної інформації. Аналіз та інтерпретація одержаних даних.	18
2	Наука як система уявлень про світ Сутність науки. Етапи розвитку науки. Класифікація наук.	16
3	Теоретична основа наукових досліджень Структура наукової теорії. Функції наукової теорії. Класифікація наукових теорій. Географічна наука в системі природничих наук.	16
4	Методологія науково-дослідної роботи	18

Поняття про методологію досліджень, види та функції наукових досліджень. Методи і техніка наукових досліджень. Методи досліджень на емпіричному й теоретичному рівнях.	
Разом	68

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань студентів з навчальних дисциплін здійснюється на основі результатів поточного контролю й модульного контролю знань.

Результати поточного контролю: оцінки за виконання і захист студентом практичних робіт; оцінка за виконання й захист ІНДЗ; оцінка за виконання самостійної роботи.

Поточний контроль (мах = 40 балів)									Модульний контроль (мах = 60 балів)	Загальна кількість балів		
Модуль 1					Модуль 2	Модуль 3						
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9				
4	3	3	4	3	3	3	3	4	10	30	30	100

Основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти розкриває «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2022-07/Polozh_pro_otzin_%D1%80%D0%B5%D0%B4%2B%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf).

Політика викладача щодо здобувача освіти

Студент зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з освітнього компонента. При вивченні освітнього компонента необхідно спиратися на конспект лекцій, рекомендовану основну та додаткову навчальну, наукову літературу. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем освітнього компонента. оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти: активно працювати на практичних Високо заняттях (брати участь в обговоренні дискусійних питань); повною мірою долучатися до активних форм навчання; відпрацьовувати пропущені практичні заняття.

Студент зобов'язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу з метою поточного та підсумкового оцінювання знань, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути толерантним, доброзичливим, виваженим у спілкуванні зі студентами та викладачами, уважним і дотримуватися дисципліни та часових (строкових) параметрів навчального процесу.

Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу.

Політика щодо академічної доброчесності

Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності. Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків, дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття); надання достовірної інформації про результати власної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Списування під час модульних контрольних робіт та екзамену заборонені (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у Волинському національному університеті імені Лесі Українки знайшли своє відображення в «Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>).

Вимоги до академічної доброчесності визначаються Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (посилання: <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/polozhennya-pro-antyplagiat.pdf>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений викладачем час. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки, не дозволяється.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти

Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у Волинському національному університеті імені Лесі Українки шляхом валідації (посилання: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Визнання можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

V. Підсумковий контроль

Форма контролю – екзамен. В білеті 3 питання, кожне з яких оцінюється у 20 балів. За результатами підсумкового контролю від загальної суми балів, набраної студентом протягом семестру, віднімаються результати модульної контрольної роботи і додаються бали, набрані на екзамені. Переведення підсумкової семестрової оцінки, вираженої в балах, у оцінки за національною шкалою здійснюється відповідно до таблиці, уміщеної нижче.

Перелік питань до екзамену

1. Підвищення ефективності і якості наукових досліджень, впровадження у народне господарство.
2. Роль науково-дослідної роботи у формуванні спеціалістів.
3. Основи методології науково-дослідної роботи.
4. Специфіка науково-дослідницької діяльності.
5. Визначення науки і наукового знання. Перетворення системи знань в науку.
- 6.. Склад і логічна структура науки: основи, закони, основні поняття, гіпотези, теорії, ідеї.
7. Предмет науки, її методи, наукові факти.
8. Поняття про науку.
9. Наукова комунікація.
10. Науково-дослідницька діяльність студентів.
11. Підготовка та атестація наукових і науково-педагогічних кадрів.
12. Загальна методологія наукової творчості.
13. Методологія та методи наукового дослідження.
14. Методологія дослідження.
15. Фундаментальна, або філософська, методологія.
16. Загальнонаукова методологія.
17. Конкретнонаукова методологія.
18. Методи і техніка дослідження.
19. Використання методів наукового пізнання.
20. Методи, що застосовуються на емпіричному та теоретичному рівнях досліджень. Методи теоретичних досліджень.
21. Застосування логічних законів і правил.
22. Обґрунтування проблеми і вибір теми наукового дослідження.
23. Наукова робота, координація наукових досліджень.
24. Прийоми і специфіка розробки наукової теми.
25. Складання плану-проспекту, формування розділів (глав), робота над текстом.
27. Основні принципи формування фізико-географічних понять і термінів. 28. Вимоги до термінології і створення системи понять, аналіз понять і термінів фізичної географії.
29. Методика і технологія науково-дослідної роботи.
30. Місце наукових досліджень в системі етапів пізнання: методи знаходження емпіричних залежностей і методи теоретичного рівня пізнання. Альтернативні шляхи навчання і наукового дослідження.
31. Основні джерела географічної інформації.
32. Одержання, зберігання, переробка і використання географічної інформації.
33. Наукові установи, організації, основні їх види і діяльність.
34. Основні види наукових праць.
35. Виробничо-технічна література, підручники і навчальні посібники, довідники, енциклопедії, реферативні журнали, офіційно-документальна література (збірники законів, постанов, норм, стандартів та ін.).
36. Періодичні видання: географічні журнали, збірники, огляди, наукові статті, замітки.
37. Депонування, анотування і реферування наукових робіт.
38. Неопубліковані документи: препринти, препринти, ксерокопії, наукові звіти, дисертації.

39. Інформаційно-пошукові системи.
40. Алфавітний і систематичний каталоги.
41. Географічна бібліографія. УДК.
42. Створення геоінформаційних систем. Інформаційні банки географічних даних.
43. Курсова, дипломна, магістерська роботи: написання, оформлення, захист. Загальна характеристика. Послідовність виконання. Підготовчий етап. Робота над текстом. Заклучний етап роботи. Підготовка до захисту та захист. Керівництво та рецензування. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження
44. Підготовка до написання та накопичення наукової інформації. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації.
45. Підготовка публікацій, рефератів, доповідей. Робота над публікаціями, рефератами і доповідями
46. Звіт про науково-дослідну роботу і впровадження її результатів в практику.
47. Загальні вимоги і правила оформлення результатів наукових досліджень.
48. Структура наукового звіту, компонування його розділів, рубрикація тексту, нумерація сторінок, оформлення таблиць, графіків, фото, ілюстрацій, цифровий матеріал у науковому тексті, формули. Бібліографія, правила її оформлення, система посилань на першоджерела. Додатки. Редагування. Захист наукової роботи, критерії її оцінки.
49. Впровадження результатів наукових досліджень в практику. Опублікування результатів.
50. Впровадження наукових досліджень в учбовий процес. Оцінка ефективності впровадження результатів наукових досліджень в практику.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Горбачук В.Т., Горбачук Д. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Слов'янськ: ТОВ «Видавництво «Друкарський двір»», 2013. 124 с.
2. Заміховська О. Л. Основи наукових досліджень і технічної творчості : конспект лекцій для студентів спеціальності «126 - Інформаційні системи та технології». Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2017. 78 с.

3. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Полтава: Оріяна, 2012. 183 с.
4. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. / С.Е. Важинський, Т. І. Щербак. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
5. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник / В. М. Михайлов та ін. Х.: ХДУХТ, 2014. 220 с.
6. Мокін Б. І., Мокін О. Б. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2014. 180 с.
7. Основи наукових досліджень: конспект лекцій / укладач Е.В. Колісніченко. Суми : Сумський державний університет, 2012. 83 с.
8. Остапчук М. В. Методологія та організація наукових досліджень : підручник / М. В. Остапчук, А. І. Рибак, О. С. Ванюшкін. Одеса : Фенікс, 2014. 375 с.
9. Палеха Ю. І., Леміш Н. О. Основи науково-дослідної роботи: навч. посіб. К. : «Видавництво Ліра-К», 2013. 336 с.
10. Поворознюк А. І., Панченко В. І., Філатова Г. Є. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. Харків : НТУ «ХПІ», 2016. 192 с.
11. Федішин І.Б. Методологія та організація наукових досліджень (опорний конспект лекцій для магістрів напрямку «Менеджмент»). Тернопіль, ТНТУ імені Івана Пулюя, 2016. 116 с.
12. Чмиленко, Ф. О., Жук Л. П. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень». Дніпро: РВВ ДНУ, 2014. 48 с.
13. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури», 2014. 142 с.
14. Швець Ф. Д. Методологія та організація наукових досліджень :навчальний посібник. Рівне : НУВГП, 2016. 151 с.

Додаткова

1. Про вищу освіту [Електронний ресурс] : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Про науково-технічну інформацію [Електронний ресурс] : Закон України від 25.06.1993 № 3322-XII. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>.
3. Про наукову і науково-технічну діяльність [Електронний ресурс] Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
4. Методологія та організація наукових досліджень в агропромисловому комплексі : [монографія] / Лисогор В. М., Єленіч М. П., Паладійчук Ю. Б. ; за наук. ред. Г. М. Калетника. Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2013. 279 с.
5. Методичні матеріали для семінарських занять з курсу «Методологія наукових досліджень» /Л. В. Фоміна. Д.: ДВНЗ «НГУ», 2015. 12 с.
6. Методологія наукових досліджень: методичні вказівки до практичних занять для студентів денної форми навчання за напрямом підготовки 8.030505 «Управління персоналом та економіка праці» / уклад. Л.М. Фільштейн, А.О. Доренська. Кіровоград: КНТУ, 2013. 44 с.
7. Наукова періодика України та бібліометричні дослідження : [монографія] / Л. Й. Костенко, О. І. Жабін, Є. О. Копанєва, Т. В. Симоненко; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. К., 2014. 173 с.
8. Кучер П. В., Ільїн Л. В. Оцінювання та геопросторовий аналіз суспільно-історичних рекреаційно-туристичних ресурсів Волинської області. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі : колективна монографія. Видання восьме. Луцьк : ВІП Луцького НТУ, 2022. С. 282–297.
9. Ільїн Л. В. Методологія аналізу діяльності суб'єктів туристичного бізнесу. Індустрія туризму і сфера гостинності в Україні та світі: сучасний стан, проблеми й перспективи розвитку : матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (м.

Луцьк, 29 листопада 2021 р.) / відпов. ред. Л.В. Ільїн. Луцьк : ПП Іванюк, 2021. С. 145–147.

10. Ільїн Л. В., Ільїна О. В. Теоретико-методологічні аспекти комплексного оцінювання рекреаційного природного потенціалу озер. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі : колективна монографія. Видання сьоме. Луцьк : ВІП Луцького НТУ, 2021. С. 273–289.

Інформаційні ресурси:

1. <http://old.niss.gov.ua/Aspirant/vymog2.htm>

2. Положення про підсумкову державну атестацію випускників вищих навчальних закладів в Україні (Наказ N 161 від 2.06.93 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 листопада 1993 р. за N 173 Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах) [Електронний ресурс]. – Електронні дані. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0173-93> (дата звернення 15.09.2016) – Назва з екрана.

3. Про вищу освіту. Закон України. [Електронний ресурс]. – Електронні дані. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 15.09.2016) – Назва з екрана.

4. Про практичну підготовку студентів [Електронний ресурс]. – Електронні дані. – Режим доступу: http://www.mon.gov.ua/newstmp/2009_1/09_02/1_9_93.doc (дата звернення 25.07.2016) – Назва з екрана.

5. Про наукову і науково-технічну діяльність [Електронний ресурс]. – Електронні дані. – Київ. Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1977-12> (дата звернення 25.07.2016) – Назва з екрана.

6. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України (Затверджено наказом Міністерства освіти України від 8.04.93 № 93 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти від 20.12.94 № 351) [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – К. – Режим доступу: <http://www.minagro.gov.ua/page/?n=4944>